

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Селезньова О.В.

Науковий керівник: Кравченко О.В., к.е.н., доцент
Сумський державний університет

Основні засоби, є основою господарської діяльності підприємства, одним із ключових елементів процесу виробництва продукції, а отже, одним із найважливіших об'єктів обліку і звітності, що характеризує загальний майновий стан підприємства, його економічний потенціал та інвестиційну привабливість. Раціональність та ефективність їх використання впливають на фінансові результати підприємства, та його здатність забезпечувати блага суспільства. У бухгалтерському обліку підприємства засоби праці виділено в окремий об'єкт обліку.

Рівень забезпеченості підприємства конкурентоспроможними сучасними засобами праці, а також подальший процес їх відтворення, оновлення перебуває в залежності від їх точного та раціонального обліку. Можливість побудови системи організації обліку передбачає отримання своєчасної, надійної та повної інформації, яка дозволяє приймати рішення щодо управління майном на підприємстві. Проте, інформація стосовно основних засобів не завжди відповідає таким вимогам. Недосконалість нормативної бази, її численні зміни не сприяють формуванню такої інформації про основні засоби, призводять до її неоднозначного тлумачення.

Вагомий внесок у дослідження теоретичних та методичних аспектів організації обліку і аудиту основних засобів зробили такі відомі вчені: Бутинець Ф.Ф., Власюк Г.В, Голов С.Ф., Огійчук Н.Ф., Сопко В.В., В.Г. Швець тощо. Проте, деякі питання мають дискусійний характер і потребують подальших досліджень.

Ефективна організація обліку ґрунтується на нормативноправових актах держави та вміло сформованої облікової політики, яка затверджується Наказом по підприємству. Облікова політика розробляється індивідуально кожним підприємством і повинна забезпечувати надійність та достовірність їх фінансової інформаційної системи.

Стосовно визначення об'єктів та елементів облікової політики з обліку основних засобів, то в науковій літературі не існує одностайної думки щодо цього. На нашу думку, серед них можна виділити обов'язкові та необов'язкові, тобто такі, що підлягають розкриттю у фінансовій звітності та не підлягають розкриттю. Беручи до уваги проведені дослідження наукових публікацій щодо визначення елементів облікової політики в частині основних засобів, вони дозволили встановити перелік обов'язкових елементів. Основні складові включають:

- Облікова одиниця бухгалтерського обліку
- Визнання об'єктів основних засобів активом
- Мінімальна вартість об'єкта
- Визначення первісної вартості

- Прийняття рішень щодо збільшення/зменшення первісної вартості
- Визначення строків корисного використання
- Визначення ліквідаційної вартості
- Застосування методів нарахування амортизації
- Порядок і умови переоцінки
- Порядок списання основних засобів
- Класифікація основних засобів для організації обліку, нарахування амортизації та їх переоцінки

Розкриття перелічених елементів в Наказі про облікову політику підприємства, дозволить впорядкувати обліковий процес, а також надати бухгалтерському обліку достовірності, цілеспрямованості та підвищити його ефективність.

Окремою групою є проблеми складності оцінки основних засобів, які полягають у виборі вартості, за якою слід їх вимірювати [1]. Основними проблемами, що виникають в процесі оцінки за справедливою вартістю основних засобів є те, що на сьогодні відсутні методичні основи обґрунтованого визначення вихідної оцінки основних засобів; використання поняття «справедлива вартість» в П(С)БО, оскільки ринкові ціни не можна назвати справедливими, бо вони не можуть бути одночасно справедливими для двох учасників ринку – продавця і покупця; при виборі об'єктивного методу оцінки основних засобів необхідно мати на увазі, що не існує такої оцінки, яка б задовольняла вимоги всіх без винятку користувачів фінансової звітності [5].

Також проблемними є питання стосовно:

- методики обліку надходження основних засобів у системі аналітичних рахунків;
- розроблення бухгалтерської моделі економічного механізму амортизації, що сприятиме вирішенню проблем фінансового, внутрішньогосподарського обліку амортизаційних процесів та їх податкового аспекту,
- удосконалення методики обліку витрат на ремонти основних засобів задля підвищення ефективності управління витратами;
- документальне оформлення господарських операцій щодо руху основних засобів;
- створення ефективної системи внутрішнього контролю.

Вирішення цих питань сприятиме процесу вдосконалення організації обліку основних засобів.

Література

1. Основні засоби: Консультації. Роз'яснення спеціалістів міністерств та відомств. Нормативна база. Первинна документація / [Авер'янова Є., Абрамцова Т., Діброва Н., Єрохін К., Журавель Н.] — Д. : Баланс-Клуб, 2019. — 223 с.

Кравченко О.В., Селезньова О.В. Актуальні проблеми обліку основних засобів // Проблеми розвитку економіки підприємства : погляд молоді :

Матеріали XV Міжнародної наукової конференції здобувачів вищої освіти (м. Харків, 07 квітня 2022 року). - Х. : ХНАДУ. - 2022. С. 154-156

Опубліковано:

Кравченко О.В., Селезньова О.В. Актуальні проблеми обліку основних засобів //

Проблеми розвитку економіки підприємства : погляд молоді : Матеріали XV

Міжнародної наукової конференції здобувачів вищої освіти (м. Харків, 07 квітня 2022 року).

- Х. : ХНАДУ. - 2022. С. 154-156